

TAMPEREEN KAUPUNKI

Hankinnoilla työllistämisen malli Tampereella

Työllisyyspalvelut

Tampereen kaupungin hankintojen periaatteet määritellään talousarviossa

- Kaupungin hankintojen periaatteet koskevat palvelualueita, liikelaitoksia ja konsernihallintoa, ja ne sisältävät kaupungin hankintatoimen ja hankintojen toteuttamisen keskeiset strategiset linjaukset ja tavoitteet.

Hankintojen periaatteet TA 2019

Tampereen kaupunki käyttää julkisia varoja tehokkaasti ja parantaa hankintojen vaikuttavuutta

Tampereen kaupunki edistää hankintatoiminnallaan innovaatioiden ja uuden liiketoiminnan syntymistä sekä vahvistaa alueen elinvoimaa

Tampereen kaupunki tekee hankintoja vastuullisesti ja kestävän kehityksen näkökulmat huomioiden

Tampereen kaupunki parantaa hankintatoimen tuloksellisuutta panostamalla osaamisen kehittämiseen

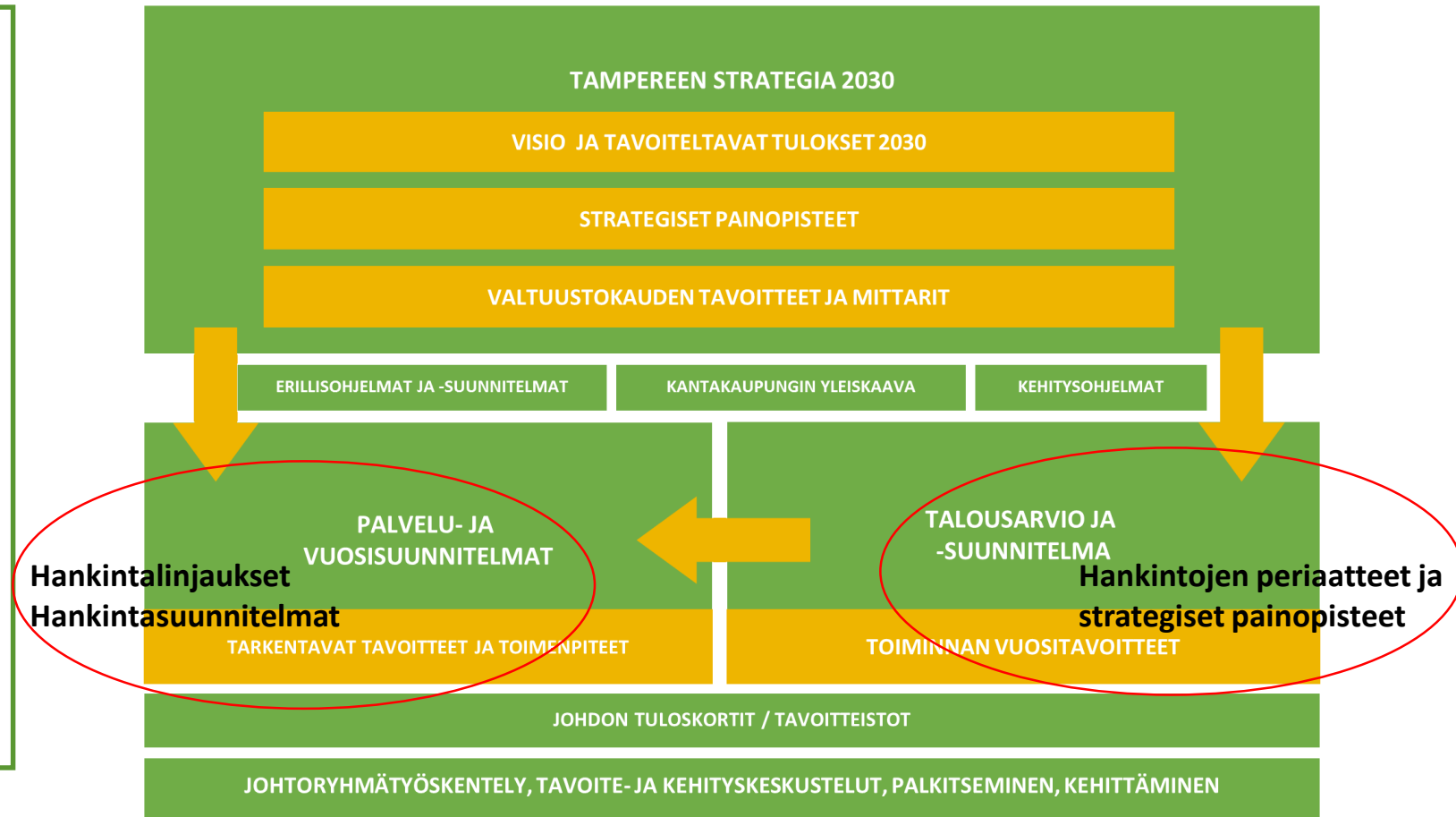
Periaate ”tekee hankintoja vastuullisesti ja kestävän kehityksen näkökulmat huomioiden”

Otteita talousarviosta 2019:

- Kaupungin hankintojen avulla voidaan edistää vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymistä.
- Kaupunki on asettanut tavoitteen, jonka mukaan 75 % kaupungin hankinnoista vuoteen 2020 mennessä sisältää (ympäristö- ja) sosiaaliseen vaikuttavuuteen (ml. työllisyyteen) liittyviä kestävyyskriteerejä.
- Vuoden 2019 aikana jatketaan työllistämisehdon käytön laajentamista kaupungin hankinnoissa.
 - Kaupungin hankintatoimintaan jalkautetaan toimintamallia, jossa työllistämispotentiaalin (ja ympäristövaikutusten) kannalta merkittävät hankinnat tunnistettaisiin, ja nämä vastuullisuusnäkökulmat huomioidaan hankinnan suunnittelu- ja toteutusvaiheessa.

Hankinnat ja kaupungin strateginen johtamisjärjestelmä

- Lautakuntien **palvelu- ja vuosisuunnitelmien hankintalinjauksissa** konkretisoidaan, **miten palvelualueet toteuttavat periaatteita omassa hankintatoiminnassaan.**
- Palvelu- ja vuosisuunnitelmien osana laaditaan **hankintasuunnitelmat** (kilpailutussuunnitelmat), jotka parantavat hankintojen suunnitelmallista toteuttamista ja **niiden avulla tunnistetaan periaatteiden toteuttamisen kannalta merkittäviä hankintoja.**

Esimerkki hankintasuunnitelman työllistämispotentiaalin tunnistamisesta (elinvoima- ja osaamislautakunnan hankintasuunnitelma)

LIITE 2(1)

HANKINTASUUNNITELMA VUOSI 2019 Suunnitelma kuvaa hankintatoimintaa, mutta ei ole sitova suunnitelma rahan käytöstä.

HANKINNAN KOHDE	NYKYINEN SOPIMUSKAUSI PÄÄTTYY	KILPAILUTUKSEN VALMISTELU KÄYNNISTYY (ARVIO)	HANKINNAN VUOSIARVO €	ARVIO SOPIMUSKAUDEN PITUUDESTA (V)	TUNNISTETTU KEHITTÄMISTARVE, VAATII PANOSTUSTA (K/E)	TYÖLLISTÄMISEHDON SOVELTAMINEN (K/E)	MERKITTÄVIÄ YMPÄRISTÖVAIKUTUKSIA (K/E)	MUUTA HUOMIOITAVAA/ LISÄTIETOJA
Kuntouttavan työtoiminnan ryhmäpalvelun hankinta	31.12.2018	Valmistelu käynnistynyt 10/18	370 000,0 €	2	K	K	E	Sopimuskausi 2 vuotta+optiot tai toistaiseksi irtisanomisajalla
Alkavien yritysten neuvontapalvelut		Valmistelu käynnistynyt 11/18	190 000,0 €	2	E	E	E	Hankinta toteutetaan isäntäkuntamallilla

OHJE:

- Mikäli kaikkiin kysymyksiin vastataan kyllä, on palveluhankinnalla merkittävä työllistämispotentiaali ja hankintasopimukseen kannattaa asettaa työllistämisehto (K).

Työllistämispotentiaalin arviointi

Toimiala	Onko kyse sosiaali- ja terveysalan hankinnasta, rakentamiseen liittyvästä hankinnasta, kuljetuspalveluhankinnasta tai siivous- ja ateriapalveluiden hankinnasta? (Kyllä/Ei)
Hankinnan ennakoitu arvo	Onko hankinnan arvo vähintään 200 000 euroa? (Kyllä/Ei)
Sopimuskausi	Onko sopimuskausi vähintään 2 vuotta? (Kyllä/Ei)

Työllistämisehdolla tarkoitetaan julkisissa hankinnoissa tarjouspyyntöön ja hankintasopimukseen sisällytettyä erityisehtoa, joka velvoittaa sopimuskumppania työllistämään vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä. Näitä ovat esimerkiksi nuoret, maahanmuuttajat, pitkäaikaistyöttömät, osatyökykyiset ja vammaiset. Ehtoa voi hyödyntää esimerkiksi palkkasuhteeseen työllistämiseen, oppisopimustyöllistämiseen, työkokeiluun, työssäoppimiseen tai työharjoitteluun. Työllistämisehdon soveltaminen sopii parhaiten työvoimaintensiivisiin palvelu- ja urakkahankintoihin.

Hyötyjä työllistämisehdosta hankinnoissa

- Kaupungin hankintavolyymit (yli 900 M€/v.) huomioiden hankinnoilla on suuri laskennallinen työllistämispotentiaali luoda vaikeasti työllistyville vuosittain satoja työtilaisuuksia
- Mahdollista alentaa työttömyydestä julkiselle taloudelle aiheutuvia kustannuksia ja tukea vaikeasti työllistyvien työllistymistä sekä avata ovia työelämään esimerkiksi nuorille
- Kaupungin sitoutumisen myötä työllistämisehdosta tulee osa hankintaprosessia, jolloin hankinnat voidaan nähdä yhtenä **työllistämisen välineenä**
- Palveluntuottajille/toimittajille työllistämisehto on **hyvä keino toteuttaa yhteiskuntavastuuta**
- Työllistämisehdon voi nähdä myös rekrytointikanavana palveluntuottajille/toimittajille

Työllistämisehto hankinnoista

- Työllistämisehto voidaan sisällyttää hankintoihin eri tavoin (sopimusehtona tai vertailukriteerinä)
- Vahvimmillaan työllistämisehto on, kun se edellyttävää aktiivisia toimia (kuten työllistämistä) ja on sopimusehtona.
- Työllisyyttä edistävien kriteerien on katsottu soveltuvan erityisen hyvin työvoimaintensiivisiin hankintoihin

Esimerkki

Tarjouspyynnössä vaaditaan tarjoajilta työllistämisehtoon sitoutumista:

- Tampereen kaupunki on sitoutunut työllistämisehdon sisällyttämiseen hankintoihin. Tässä hankinnassa tämä tarkoittaa sitä, että palveluntuottaja sitoutuu toteuttamaan työllistämisehtoa, joka on kuvattu tarjouspyynnössä.
- Palveluntuottaja saa käytännön avun ja tuen Tampereen kaupungin työllisyyspalveluista. Työllistämisehto tulee täyttää vuosittain. Palveluntuottaja sitoutuu työllistämisehdon noudattamiseen koko sopimuskauden ajan.

Hankintasopimuksen työllistämisehto

- Osana hankintaa Tampereen kaupunki tilaajana edellyttää palveluntuottajan sitoutumista työllistämisehtoon, jonka laajuus on vuosittain 3 % hankintasopimuksen vuosiarvosta.
- Ensimmäisen vuoden vuosiarvona pidetään hankintapäätöksen mukaista arvoa. Seuraavien vuosien vuosiarvo, josta 3% lasketaan, määräytyy aina edellisen vuoden palvelutoteuman perusteella.
- Ehto voidaan toteuttaa monin eri tavoin ja yhteistyössä työllisyyspalveluiden kanssa etsitään palveluntuottajalle sopiva ratkaisu.
- Työllisyyspalveluista tulee tuki käytännön toimiin sekä ehdon seurantaan.

Hankintasopimuksen työllistämisehto... jatkuu

- Työllistämisehdon kohderyhmänä ovat **tamperelaiset työttömät työnhakijat, jotka eivät saa ansioturvaa.**
- Ehto täytetään työllistämällä kohderyhmään kuuluva henkilö palveluntuottajan palvelukseen.
- Ehto ei rajaa työllistettävien henkilöiden tehtäviä hankinnan kohteeseen. Työllistämisehtoon kuuluvia työntekijöitä ei lasketa hankintaan sisältyvän ammattihenkilöstön mitoitukseen.
- Sopimuskauden alkaessa palveluntuottaja on yhteydessä työllisyyspalveluiden yhdyshenkilöön ja yhdessä sovitaan ehdon toteutuksen käytännöistä ja seurannasta.
- Työllisyyspalveluiden yhdyshenkilö vastaa kriteerit täyttävien työttömien ohjauksesta palveluntuottajan rekrytoitavaksi. Yhdyshenkilö vastaa myös ehdon seurannasta ja raportoinnista.

Hankintasopimuksen työllistämisehto... jatkuu

- Koska työllistämisehto on mahdollista toteuttaa kustannusneutraalisti, sillä ei katsota olevan vaikutusta hankintahintaan.
- Työllistämisehdon toteutuksesta **neuvotellaan joustavasti ja ratkaisuhakuisesti.**
- Työllistämisehdon täyttymistä tarkastellaan ensimmäisen kerran päätettäessä optiokauden käyttöönotosta.

Työllistymisehdon kohderyhmille on määritelty seuraavat kertoimet

Kohderyhmä	Kerroin
Kaikki työmarkkinatukea tai peruspäivärahaa saavat työttömät työnhakijat	1
Työttömät maahanmuuttajat	2
Nuoret alle 25-vuotiaat ammattikouluttamattomat työttömät	2
Kotoutumisvaiheessa olevat työttömät maahanmuuttajat	3
Osatyökykyiset työttömät	3
Yli 55-vuotiaat työttömät	3

→ Mitä todennäköisempää on omatoimisesti työllistyminen, sitä pienempi kerroin

Mitä lasketaan työllistämisehtoon?

- Palkkatyö
 - työnantajan maksama palkka sivukuluineen (esim. 2 800 €/kk)
- Palkkatuettu työ
 - työnantajan itse maksama osuus palkasta ja sivukuluista (esim. 2 800 €/kk - palkkatuki 700 €/kk yhteensä 2100 €/kk)
- Työkokeilu
 - laskennallinen arvo 500 €/kk
- Oppisopimuskoulutus
 - kuten palkkatyö/palkkatuettu työ + 700 euroa/kk
- Muu koulutus
 - työnantajan maksama osuus koulutuskustannuksista (esim. 500 €/koulutus, esim. hygieniapassi)
- Muu ehdon toteutukseen liittyvä kustannus työnantajan maksaman osuuden mukaisesti

Esimerkki

- Hankintapäätöksen mukainen vuosiarvo on **1 000 000 €**. Työllistämisehdon arvo 3 % ensimmäisenä vuotena on tällöin **30 000 €**.
- Palveluntuottaja työllistää kohderyhmään kuuluvan **56 -vuotiaan henkilön** avustaviin keittiötehtäviin **palkkatuettuun työhön 6 kuukaudeksi**. Myönnetyn palkkatuen jälkeen palveluntuottajan kuluksi jää **2 100 €/kk**. (oletuspalkka 2 800 - palkkatuki 700)
- Kulut kerrotaan kohderyhmän kertoimella 3 (Yli 55-vuotiaat työttömät → kerroin 3), jolloin kuukaudessa **työllistämisehdon toteutukseen lasketaan 6 300 €** ($2\,100 \times 3$).
- Puolessa vuodessa ehto on toteutunut **37 800 euron arvosta** ($6\,300 \times 6$).
- Tämän lisäksi palveluntuottaja hankkii henkilölle **hygieniapassin 100 €**, jonka kustannukset myös kerrotaan **kertoimella 3** (Yli 55-vuotiaat työttömät → kerroin 3) ja **lisätään työllistämisehdon toteutukseen** (yht. 300).
- Lopullinen summa on **38 100 €** ($37\,800 + 300$). → Ensimmäisen vuoden työllistämisehto ylittyy **8 100 €** ($30\,000 - 38\,100$), joka siirtyy seuraavan vuoden ehdon toteutukseen.

Kokemuksia käytöstä

- **Käytössä seuraavissa hankinnoissa:**
 - Kehitysvammaisten henkilöiden asumispalvelut, mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut, ikäihmisten asumispalvelut (Kontukoti, Satamakatu, muutamassa ei palveluyksikössä)
 - Infran asfalttiurakka
 - Sidosyksikköhankinnoissa (Työllisyyspalvelujen oma hankinta)
- hankalampi puitejärjestelytyyppisissä hankinnoissa, joissa vuosivolyymi vaikea arvioida => ensimmäistä kertaa kokeillaan puitejärjestelytyyppisessä hankinnassa
- ehto on toteutunut suurimmassa osassa sopimuksia
- ehtoa kehitetään
- Esimerkki käytännön toteutuksesta ikäihmisten ryhmäkodissa: 2 x oppisopimus maahanmuuttajataustaiset asiakkaat, työkokeilu + palkkatuki (vanhan ammatin yhdistäminen uuteen, ehkä uudelleen kouluttautuminen), lyhyt määräaikainen työsuhde + oppisopimus maahanmuuttajataustainen (lähihoitaja), 4 työkokeilupaiikkaa koko ajan

Kiitos!

TAMPEREEN KAUPUNKI

Lisätietoja:

koordinaattori Ilona Sola, 040 355 8626, ilona.sola@tampere.fi

palvelukoordinaattori Outi Koivisto, 040 727 4417, outi.koivisto@tampere.fi